

TOP články

▲ Elektronická evidencia odpadov – str. 3

▲ Rozhovor: Dušan Ambróš – str. 4

▲ Reminiscencie: Jar v Haliči – str. 6

▲ Haličský okres – str. 10

▲ Zo života našej školy – str. 12

▲ Futbal – strany 16

Prvého apríla sme si spoločne sadili budúcnosť. A nebol to prvoprílový žart. Spoločne sme si vysadili Aleju priateľstva. Bolo naozaj veľmi pozitívne, kolkých z vás táto myšlienka oslovila a prišli ste priložiť ruku k dielu. Pre mnohých bola motiváciou aj možnosť vysadený strom niekomu venovať. Niektu venoval stromček členovi rodiny, svojej láske a tri stromy si na cyklochodníku nájdu aj Lučenčania, ktorým ich zasadila pani primátorka s poslancami. 14 stromčekov bude niesť tabuľky s erbami obcí nášho Novohradského podzámčia.

Popri cyklochodníku tak nájdete rôzne odkazy či venovania. Napríklad: „A tak znie odkaz všetkých rozprávok, mýtov a legend: chodte snívať. Nájdite svoju vnútornú harmóniu. Nájdite sami svoje odpovede.“ Alebo: „Dnes niekto sedí v tieni, pretože ktosi kedysi dávno zasadil strom.“ To len ako malá ochutnávka toho, čo pri cyklochodníku nájdete.

Robert Molnárová, ktorá bola takpovediac dušou tohto projektu to po spoločnom sadení na svojom profile na Facebook veľmi pekne zhrnula: „Milí priatelia a všetci známi aj neznámi, ktorí ste nám dnes prišli pomôcť s výsadbou stromov. Ani

„Vôňa kvetov sa šíri len v smere vetra,
ale dobro človeka sa šíri všetkými smermi“

Aleja priateľstva

 nadácia
ekopolis sadíme
budúcnosť
hlavou a srdcom a rukami**answer.sk**

neviem ako Vám poďakovať. Vytvorili ste úžasný tím a všetci ste poctivo pracovali na aleji, ktorá nám, dúfam, bude robiť radosť dlhé roky. Splnil sa mi jeden sen a keď sa raz prejdem pod zakvitnutými slivkami a čerešňami, aj vtedy Vám ešte budem ďakovať. Lebo bez Vás by sme to nikdy nedali. Nech Vám stromy robia radosť, nech sa raz schováte v ich tieni a odtrhnete si dozreté jablko! Ešte je pred nami dlhá cesta, ešte musíme dosadiť stromy, čo sme dnes nestihli, dorobiť pletivo a hlavne dlho sa o celú alej starať, polievať, odháňať srnky Ďakujem aj kuchárkam, ktoré sa postarali o naše bruchá, našim sponzorom a každému, kto tam dnes a včera bol a pomohol. Ste super!”

Áno, boli ste super! Nech nám teda toto stromoradie prináša radosť, osoh i odpočinok. Za pomoc pri realizácii výsadby ďakujem všetkým dobrovoľ-

níkom, našim hasičom i turistom a všetkým mojím zapojeným kolegom, zástupkyni i aktívnym pracovníkom. S projektom nám tiež pomohli firmy Revital – Vladimír Urbaník, TIMBER WOOD SK s.r.o. – Ľubomír Ondris či Ab-racadabra – Ján Stankovič. S výsadbou nám pomohli aj žiaci Spojenej školy v Poltári, našej ZŠ s MŠ Hany Ponickéj, Mestu Lučenec ďakujem za poskytnutý kompost a samozrejme ovocnej škôlke TreeM z Beliny za operatívne dodanie stromov.

Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore Nadácie Ekopolis a značky Answer.sk a jej projektu Wear&Share v rámci programu Sadíme budúcnosť.

Mgr. Alexander Udvardy,
Foto: J. Beňovský

Do tohto roka sme vstupovali veľmi opatrne. Rozpočet sa nám síce schválil podarilo, dá sa však povedať, že bol postavený na veľmi hlinených nohách. Ani prvé mesiace tohto roka však na strane príjmov veľký optimizmus nepriniesol. Napriek tomu plánujeme toho zrealizovať veľa.

Aj po troch mesiacoch je ťažké čokoľvek sľubovať. Inflácia stále predražuje všetky naše už rozbehnuté či plánované projekty. Nájsť dodatočné zdroje na ich vykrytie bude čoraz náročnejšie.

Tento rok je potrebné ukončiť projekt prestavby bývalej materskej školy. Po ukončení stavebnej časti sa pristúpi k tvorbe samotného obsahu výstavných priestorov. Zatiaľ prezradím len toľko, že pôjde o naozaj výnimočnú a pútavú interaktívnu expozíciu. Súbežne s dokončovacími stavebnými prácami v interiéri, budeme vlastnými kapacitami realizovať úpravu dvora z prostriedkov získaných z regionálneho príspevku z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a inovácií. Tento projekt tak prispieva aj k udržaniu zamestnanosti.

Veľkou výzvou je začatie stavby bytových domov na Hornom poli. Stavenisko sme zhotoviteľovi odovzdali 16. marca. V týchto dňoch už môžete vidieť na stavenisku aj pohyb strojov. Želám si, aby aj možnosť stavby rodinných domov bola čoraz reálnejšia a ešte do konca tohto roka by mohla byť vyhlásená aj súťaž na predaj prvých stavebných pozemkov.

V prípade ďalšieho rozbehnutého projektu – revitalizácii vnútrobloku medzi bytovými domami na Ul. družstevnej a školskej žiaľ stále čakáme na výsledok kontroly verejného obstarávania. Termín realizácie tak momentálne nie je v našich rukách a čakáme na súhlas zo strany riadiaceho orgánu, aby sme mohli stavenisko konečne odovzdať zhotoviteľovi. Čas hrá proti nám, pretože aj tento

projekt musí byť ukončený v tomto roku.

Chceme sa pripraviť aj na účinnosť nového stavebného zákona, kde bude veľmi záležať na kvalitných územných plánoch. Práve preto už dlhšie pripravujeme aj zmenu a doplnok č. 4 k Územnému plánu Obce Halič. Jej navrhovanú podobu nájdete zverejnenú na webe obce, aby ste k nemu mohli doručiť vaše prípadné pripomienky.

Zvýšené náklady na odpady nás tiež prinútili pokúsiť sa o zníženie skládovaného odpadu v záujme zníženia nákladov. Len pre predstavu náklady obce na odpadové hospodárstvo v roku 2022 predstavovali 69.328 €, pričom na poplatkoch sme vybrali „len“ 39.621,74 €. Obec teda doplatila 29.706,26 €. Legislatívne zmeny v tejto oblasti naďalej ženú náklady za odpad prudko smerom nahor, aj preto bolo nutné poplatky za odpady zvýšiť. Na druhej strane, tie domácnosti, ktoré budú odpad triediť, môžu na poplatkoch naopak ušetriť.

Ďalšou z vecí, ktorá ma veľmi teší, je rozvoj školy a škôlky. Hoci treba priznať, že to pre obec vyvoláva zvýšené náklady, aj materská škola výrazne zvýšila svoju kapacitu a od februára v nej funguje až 5 oddelení, z toho jedno pre najmenšie dvojročné deti. Rovnako kvalita vzdelávacieho procesu školy sa významne

zvýšila a nemusíme ako niektoré školy riešiť ani otázku chýbajúcej telocvične, či nedostatok kapacít v jedálni. Povzbudzujem vás preto pri rozhodovaní sa pre zápis vašich detí do našej školy.

K životu obce patria aj podujatia a športové vyžitie. V schválenom rozpočte výdavky na tieto oblasti chýbali, v upravenom rozpočte sa nám podarilo zdroje na kultúru aj športy nájsť, hoci nie v plnej požadovanej výške. Máme už za sebou myslím vydarené fašiangy s plesom, zábavou i detským karnevalom. Haličské slávnosti budú možno skromnejšie čo sa týka kapiel, avšak určite nie chudobné na zábavu a jarmočníkov. Tento rok však počítame s tým, že rozpočet bude potrebné upravovať často a k plánovaniu výdavkov pristupovať operatívnejšie. Určite však nechceme, aby sa rozvoj zastavil, preto sa môžete tešiť aj v tomto roku na množstvo zrealizovaných projektov.

Prajem vám príjemné prežitie veľkonočných sviatkov a teším sa na spoločné stretnutia na podujatiach, ktoré pre vás určite pripravíme.

Mgr. Alexander Udvardy,
starosta obce

► 12. januára nás navštívili partneri v rámci projektu INTERREG, zástupcovia mesta Salgótarján. Spolu s pánom primátorom sme okrem aktuálne realizovaného projektu rokovali aj o možnostiach spoločného projektu z nového programovacieho obdobia programu cehranickej spolupráce.

Odpad už evidujeme elektronicky

ZAČÍNAME S ELEKTRONICKOU
EVIDENCIOU ODPADU

Prečo evidenciu zavádzame?

Zjednodušené by sa dalo povedať, že najdrahší odpad je ten, ktorý skončí v kukanádobách a kontajneroch na zmesový odpad. Proste ten, ktorý skončí na skládke bez ďalšieho spracovania. Ak spoločne dokážeme väčšinu odpadu vytriediť, môže každý výrazne ušetriť na poplatkoch za odpady. Zároveň chceme dosiahnuť spravodlivejší výber poplatkov za odpady podľa skutočného množstva odpadu, ktoré tá ktorá domácnosť či firma vyprodukuje.

Prostredníctvom informačného letáku doručovaného do schránok sme vás informovali o jednotlivých krokoch zavádzania evidenčného systému. Nájdete v ňom rady ako odpad triediť a tým znížiť počet kukanádob, ktoré budete musieť počas najbližšieho roka dať vyviezť. Mnohí z vás sa zúčastnili aj informačného stretnutia, ktoré sme pre vás na obecnom úrade pripravili. Po pár mesiacoch fungovania systému vás budeme o dosiahnutých výsledkoch znovu informovať.

Koľko môžete ušetriť?

Pri 120 litrových kukanádobách platí, že tí, ktorí ste zaplatili 54 Eur, ste si predplatili 14 vývozov od marca 2023 do februára 2024. Tí, ktorí ste zaplatili 100 Eur, máte predplatených

Aj náklady na odpadové hospodárstvo rastú každým rokom. Každá tona nevytriedeného odpadu umiestnená na skládke je navyše zaťažaná aj dodatočnými zákonnými poplatkami. Preto sa spoločne musíme snažiť množstvo tohto netriedeného odpadu znížiť na minimum. UŠETRÍME VŠETCI.

v tom istom období 26 vývozov kukanádob. Ak ich vyložíte menejkrát, za každý nerealizovaný vývoz vám v roku 2024 vrátíme 3 eurá.

Jednou zo zmien je aj to, že už nerozlišujeme vývozné dni podľa farby nálepky. Jednoducho kukanádobu vyložíte len vtedy, keď je už plná.

Evidovať sa bude aj triedený odpad. Jednorazové nálepky je potrebné nalepiť na vrecia so separovaným odpadom. Na rozdiel od kukanádob, za vrecia s vytriedeným odpadom neplatíte vy ani obec. Náklady na ich vývoz sú vykryté pro-

stredníctvom organizácií združujúcich výrobcov, tzv. OZV, v našom prípade spoločnosť ENVIPAK. Preto ich evidovaním sledujeme najmä ten cieľ, aby sme získali prehľad o tom, ako naše domácnosti triedia a tie najaktívnejšie aj odmeniť. Na druhej strane domácnosť, ktorá nebude vedieť preukázať, že odpad triedi, bude musieť žiaľ zaplatiť za vývoz odpadu viac.

Máme za sebou prvý mesiac ostrej prevádzky systému. Pri kukanádobách prebehlo jeho spustenie bez väčších problémov. Nálepky pre triedený odpad nám boli doručené až tesne pred prvým vývozom. Išlo však o prípravu štartovacích balíčkov priradených ku konkrétnym platcom, kde bolo pripravených spolu 562 obálok, do ktorých bolo potrebné priradiť a roztriediť až 42 tisíc nálepiek s QR kódmi. Počas najbližších vývozov kuchynského odpadu vám nalepíme aj QR kódy pre tento druh odpadu. Pravdepodobne počas mája bude spustená aj internetová aplikácia pre overenie si vašich vývozov na stránke <https://mojelwis.sk/>.

Vidíte, že nejde o úplne jednoduchý proces, preto vás prosíme aj o zhovievavosť, pokiaľ by sa zo začiatku vyskytli nejaké chyby. Všetko však vieme opraviť, preto sa neváhajte so svojimi podnetmi obrátiť na obecný úrad, či priamo na starostu.

Šikovný chalan od susedov... Duško Ambróš

Mladý talentovaný lekár v oblúbenom JOJkárskom seriáli Nemocnica, alebo moderátor vedomostnej súťaže Riskuj, tu všade môžeme vidieť charizmatického herca zo susednej dediny- Tomášoviec Duška Ambróša.

Ako si spomínaš na svoje herecké začiatky?

Stále som v hereckých začiatkoch. Len nedávno som dokončil školu a nepokladám sa za hotového herca alebo moderátora. Ale ak si mám zaspomínať na to ako som sa dostal k divadlu, bolo to najprv v Divadelnom súbore Havkáči v Tomášovciach, kde som dostal svoju prvú hlavnú úlohu v inscenácii Kubo, v réžii pani Hrnčiarovej. Neskôr som hrával v divadlo s rovesníkmi v susednej Lupoči v Divadelnom súbore Strašidlá, s ktorým sme dlho sídlili aj priamo v Haliči a odohrali sme tam niekoľko predstavení. Po pri tom som robil divadlo a rôzne umelecké aktivity aj pri štúdiu na UMB v BB a to ma utvrdilo v tom, že chcem v tomto smere pokračovať a po dokončení prvej vysokej školy moje kroky putovali na VŠMU, kde ma do ročníka prijala Ingrid Timková s Ľubošom Kostelným.

V seriáli Nemocnica hráš MUDr. Dušana Martiniaka, ktorý sa stretáva aj s pacientami z okraji spoločnosti, bezdomovcami, závislými. Ako si sa stotožnil s touto postavou,

resp. nelákajú ťa aj iné povolania ako je herectvo?

Dušan Martiniak je pre mňa veľmi zaujímavý charakter. Jeho načrtnutie ma zaujalo už na začiatku a mohol som ho dotvoriť podľa svojich predstáv v čom mi pomáhal režisér so scenáristkou. Stále ho máme kam posúvať a sám som zvedavý, čo z toho nakoniec bude. Čo sa týka iných povolaní, zatiaľ som veľmi vďačný, že môžem robiť to čo ma baví a ak to tak bude aj naďalej, bude to môj splnený sen. Po pri tom si ešte zamoderujem a to je tiež obrovská srdcovka.

Vedomostná súťaž Riskuj je stále sledovanejšia a oblúbenejšia. Čo tak skúsiť aj druhú stranu, nemáš niekedy chuť si zasúťažiť?

Ja stále hovorím, že obdivujem každého súťažiaceho a súťažiacu, skrátka všetkých, ktorí sa postaví za pultík a idú „s kožou na trh“. Je to náročné, často bojujú so stresom, trémou a vplyvom okolia, aj keď sa im tú atmosféru snažíme čo najviac spríjemniť. Majú môj obdiv a pozývam každého, aby si

to k nám prišiel vyskúšať. Ja radšej ostane tam kde som a budem im robiť sprievodcu :)

Blíži sa Veľká noc. Kde a s kým ju bude tráviť, ako to nie je tajomstvo?

Ak sa podarí, budem ju tráviť doma v Tomášovciach, alebo na Ábelovej s rodinou. Chodievam každý rok čítať do kostola Pašie, prechádzam sa v prírode, stretávam sa s priateľmi a snažím sa načerpať čo najviac energie. Dúfam, že sa mi to podarí aj tento rok. Samozrejme, mám rád aj koláče a všetky pokrmy, ktoré sa po pôste už môžu konzumovať, takže aj na to sa teším :D.

Ako vnímaš našu dedinku Halič, resp. Haličanov? Chodíš sem rád?

Chodím do Haliče rád, ako som spomínal, niekoľko rokov som tam hrával divadlo a prirástla mi k srdcu. Rád sa prechádzam v okolí zámku a vždy tam stretávam priateľských ľudí. Myslím, že cez Veľkú noc zavítam aj tam.

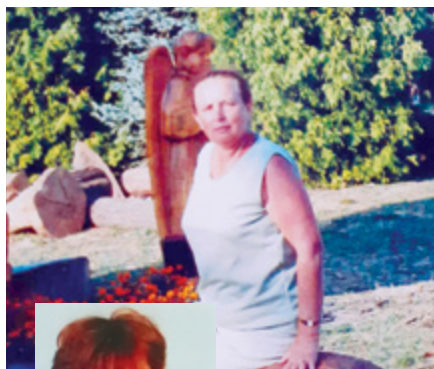
Veselú a oddychové Velkonočné sviatky želá Renata Padúchová.

Deň učiteľov

28. marec si pripomínáme ako Deň učiteľov, z tejto príležitosti si vždy veľmi rada zaspomínam na dve skvelé učiteľky zo základnej školy, Haličanky:

Ked' som z maličkej dediny z malotriedky prestúpila do piatej triedy na Základnú školu Kubíniho nám. V Lučenci, dostala som sa do triedy mladučkej čerstvej absolventky **Mgr. Želmíry Mižúrovej, rod. Brunnerovej**, ktorú stálo veľa úsilia zorientovať nás v podmienkach mestskej školy, ako vnímať rozdiel medzi malou jednotriednou školou na dedine a veľkou školou s niekoľkými stovkami žiakov v meste. Pre viacerých z nás to bolo prvý kontakt s tzv „veľkým svetom“ a vlastne to bola ona, ktorá nás s veľkou trpezlivosťou vodila po múzeách, galériách, športoviskách, divadlách, kine a kadejakých výletoch, exkurziách, všetko to bolo pre nás nové a ešte nezažité. Aj pri výuke sa musela vyzbrojiť na nás so železnými nervami. Pamätám si, ako sme raz celá trieda dostali päťorky z písania malých a veľkých písmen. Veľmi dlho a dôsledne nám každému vysvetlila nad jednotlivými zošitmi, kde a prečo sme spravili chyby, kým sme to nepochopili. Keďže sme skoro všetci boli „divosi“ z dedín, namiesto toho aby sme cez prestávky vyvádzať, naučila nás lúštiť detské krížovky. Po vyučovaní ma pripravovala na súťaž v prednese básne Miroslava Váleka: Kúzla pod stolom, s ktorou som sa dostala do krajského kola súťaže Hviezdoslavov Kubín. Vždy, keď ju aj teraz stretnem, si ma pamätá a stále je taká istá, milá, empatická, dobrosrdečná a usmievavá.

Šiestu až deviatu triedu som už absolvovala v mojej spádovej škole na I. ZDŠ v Lučenci na Hlavnej ulici. Tu nás už na druhom stupni učil každý predmet iný pedagóg. Nepopulárny ruský jazyk sa nám do hláv pokúšala dostať prísna pani učiteľka **Mgr. Alžbeta Hikkerová**

Alžbeta Hikkerová
(foto hore) a Želmíra
Mižúrová

rod. Kupčeková. Bol to človek, ktorý medzi žiakmi nikdy nerobil žiadne rozdiely. Jej hodiny však boli výnimočné tým, že vždy dokázala učivom zaujať, ja som sa na jej hodinách nikdy nenudila. Keď dokončila výklad nového predpísaného učiva, veľmi často nám rozprávala o svojich cestách a zážitkoch po Rusku. Citovala nám z listov, ukazovala nám napr. fotky ruských kozmonautov, hercov, spevákov, ale aj mnohé iné ďalšie veci spojené s vtedajším ZSSR. Usmernila nás, aby sme si dopisovali s ruskými žiakmi a tak sa zdokonaľovali v konverzácii. Pre mňa nezbudnuteľné boli vždy jej súťaže, ktoré pre nás pripravila, aby nám spestrila hodinu. Jediné, čo však nikdy netolerovala boli lajdáckosť a nepripravenosť. Potom bola nekompromisná a nasledovali tresty a samozrejme aj tomu zodpovedajúce známky. Po vyučovaní nám viedla krúžok: Konverzácií ruského jazyka, ktorý bol výborným vkladom pre ďalšie štúdium. Na ekonomickej škole sme nás tiež učila veľmi prísna ruštinárka, ktorá od nás vyžadovala veľa, lenže ja som dostala základy od človeka, ktorý svoju prácu miloval a robil ju s citom a umom, takže som maturovala z tohto predmetu na výbornú.

Aj po vyše 40-tich rokoch si stále veľmi rada a s láskou zaspomínam na tieto dve veľmi výnimočné pedagogičky a želám im v aj jeseni života veľa zdravia, šťastia a lásky.

*Vaša vďačná žiačka
Renata Padúchová*

Z činnosti PPZ

(Podporné pohrebné združenie)

Prežili sme prvé mesiace roka 2023. Nevieime čo nás v jeho priebehu čaká, ale určite sa zhodneme na potrebe zmien k lepšiemu. Každý z nás k tomu môže prispieť svojou troškou. Budme teda empatickí, súcitní, pomáhajme si navzájom, robme veci nielen pre seba, ale aj pre iných.

Na týchto princípoch s cieľom vzájomnej pomoci a podporovania sa vzniklo aj naše Podporné pohrebné združenie. V týchto dňoch sme si pripomínali 110 rokov od jeho založenia. Činnosť spolku s týmto zameraním vieme hodnoverne potvrdiť v našej obci od roku 1913.

Súčasťou PPZ na Slovensku s Ústredím v Betliari sme sa stali 1.10.1934 a sme odbočka číslo 76. Počet odbočiek na území Slovenska je 214, počet členov k 31.12.2022 bol 41 420. Členom nášho Združenia sa môže stať každý občan vo veku 18-55 rokov života.

Základný členský príspevok pre tento kalendárny rok zostáva vo výške 23,- Eur, ktorý je potrebné uhradiť do 30. júna.

Potešiteľné je, že sa zvyšuje výška finančnej pomoci a môže dosiahnuť až 520,-Eur. Odvíja sa od dĺžky členstva. Pri sadzbe násobku členských príspevkov sa úmerne zvyšuje aj podpora pozostalým.

K 31.12.2022 činil počet členov našej odbočky 316 fyzických osôb, spolu s počtom násobkov je to 333. Naše rady opustilo v minulom roku 7 členov.

Sme jediným podporným združením svojho druhu na Slovensku, ktoré od svojho vzniku pracuje na princípoch solidarity. Rast členstva je pre nás kľúčovou a existenčnou otázkou. Preto prosíme vás, členovia PPZ, zapojte sa aj vy do získavania nových členov z radov vašich rodinných príslušníkov, alebo známych, či prispieť 2% z odvedenej dane v prospech nášho PPZ.

Veríme, že sa nám spoločnými silami podarí i naďalej pokračovať v tejto humannej činnosti a vzájomne si tak pomáhať.

Želáme vám všetkým veľa zdravia, nech máte radosť zo svojich blízkych a z maličkostí, ktoré tvoria náš život.

Za výbor L. Linhartová

Jar v Haliči

V mojich spomienkach z detstva by som jar mohla prirovnať ku krásnym obrázkom Jozefa Ladu, z ktorých je dodnes cítiť tú skutočnú radosť z prebúdajúcej sa prírody.

6

Jar v každom období naplňala ľudí nádejou na lepšie časy. Nebolo to inak ani v Haliči v rokoch, keď hospodárska kríza (1930) ešte viac, najmä na jar, túto nádej znásobovala.

Deti tohto obdobia o kríze vedeli len málo. Pre deti jarné slnečné paprsky znamenali radosť z toho, že konečne môžu opustiť pochmúrny málo útulný príbytok a do vôle sa vyšantíť s hornými aj dolnými kamarátmi. Na uliciach sa ešte roztápali šedivé kopy snehu, ktoré sa vždy na ulicu nosili z dvorov. Veru v tie zimy bolo snehu neúrekom, ktorý častokrát ohrozoval aj labilnejšie strechy domčekov. V jarkoch popri ceste, ktorá viedla po hlavnej ulici sa zhromažďovala voda stekajúca z tzv. hradskej. V nej sa hneď ukázali aj malé ži-

vočíchy v podobe mušiek a lietajúceho drobného hmyzu. V týchto takzvaných počolách sa ukázali aj drobné kvietky, ktoré pripomínali zákony nezničiteľnej prírody. Toto všetko bolo pre naše detské pozorovanie zázračné. Častokrát pre tieto zázraky prírody sme sa odvážili vstúpiť aj do počolí. Naša obec bola plná detského džavotu, smiechu, plaču tak, ako to práve vyžadovala situácia.

Detská zvedavosť nám nijak nebránila pozrieť sa aj cez plot alebo navštíviť aj dvory našich detí tolerujúcich susedov. Dvory boli plné jarných zvukov – kikiríkajúcich kohútov, cipčania malých kuriatok, kotkodákania sliepok, aj batolenia sa malých húsatiek. Na slniečku sa vyhrievali malé mačiatka s ktorými už vy-

liezla z úkrytu ich úzkostlivá matka. Nechýbali ani psíci s veselo kmitajúcimi chvostíkmi. Aj títo sa tešili z našej návštevy, pretože ich príbytkom boli dvory a nie chyže. Niekde nás zvedavými pohľadmi privítala aj koza, ktorá tiež ukázala svoje kozliatko. Na niektorých dvoroch a nebolo ich v tom čase málo sme sa mohli pozrieť aj na malých zajačikov. Chovali sa najmä preto, aby rodina mala častejšie mäso, keďže v tom čase pre mnohých z finančných dôvodov bolo málokedy dostupné. Ja som mala pri týchto prieskumných návštevách aj určitú výhodu, že som bola Anička Borešová, pretože každá nénika si pokladala za milú povinnosť ponúknuť ma krajíčkom tmavého ražného, v domácej peci pečeného chlebička, ktorý mi veľmi chutil.

Po týchto návštevách horného a dolného konca a len očíslovaných prvých, druhých, tretích a štvrtých ulíc, sa z nás detí vytvorila kôпка, parta, ktorá vymýšľala všelijaké hry a dokonca podnikala aj prieskumné výpravy do jarného rastlinkami a kričkami rozbušeného zámockého parku. V tom čase len málo udržiavaný park poskytoval nesmierne množstvo rôznych zábaviek. Najviac nás tešili hry na živáňov a žandárov, na skrývačky a rôzne rýchlostné preteky pri zdolávaní zámockého vršku. Nakoniec sme sa všetci stretli pri rybníku, na ktorom už len kde-tu plávali topiace sa zvyšky ľadu.

Plávali tam už aj dve labute – párik, stáli nájomníci rybníka. O tento labutí párik sa staral grófsky záhradník, pán Križan, ktorý v tom čase býval v Petržalke, kde sa nachádzala veľká grófska záhrada. Jeho povinnosťou bolo aj prezimovať labute a na jar ich znovu vypustiť na rybník. Pri rybníku nás zastihol aj zvuk zvonov haličského a starohaličského kostola, čo bol zároveň povelen na futáš domov, pretože bol obed. Zvuk zvonov v tom čase oznamoval čas ráno, na obed a večer, kedy ich zvuk nahrádzal hodiny denných povinností.

Poznámka – zámerne som použila haličské výrazy aké sme v tom čase používali aj my deti.

K mojim najvzácnejším spomienkam ešte patrí to, že som bola aj poštárkou. Poštárkou nie len v hrách, ale skutočnou, keď som spolu s dcérou poštového zamestnanca pána Rubeša po dedine doručovala poštové zásielky. Boli to obchôdzky, pri ktorých som spoznávala domy a ich obyvateľov v celej Haliči. Vďaka týmto obchôdzkam si dodnes pamätám ich niekdajšiu lokalitu a aj mená ich obyvateľov.

Dnes ďakujem osudu, že mi doprial aspoň v spomienkach vrátiť sa ku krásnemu detstvu.

PhDr. Anna Borešová

Veľkonočné pranostiky

- Veľký piatok pochmúrny, zvestuje rok neúrodný.
- Keď prší do Božieho hrobu (Biela sobota), bude suchý rok.
- Ak prší na Veľkonočnú nedeľu, bude v lete núdza o vodu.
- Pekná Veľká noc, požehnaná úroda.

Stále viac populárna mikrozelenina...

Ako všetci vieme, zima a začiatok jari je náš jedálny lístok najchudobnejší na vitamíny.

Týmpádom sa čoraz viac dostáva do popredia pestovanie tzv. mikrozeleň, ktorej výhonky sú práve v tomto období bohaté na vitamíny a minerály a navyše sú skvelejšie chuti.

Najvhodnejšie semiačka na klíčenie sú: redkovka, brokolica, fazuľa-mungo, červená kapusta, hrášok, jačmeň, slnečnica, žerucha. Ak sa do pestovania pustíte sami, klíčky si dopestujete už 7 dní od zasadenia.

Sada na pestovanie sa dá objednať s nádobkami, substrátom, semiačkami a návodom na použitie z internetu, alebo kúpiť rovno už predpestované a naklíčené rastlinky v supermarketoch.

Klíčky sa potom dajú výborne využiť do šalátov, ako súčasť pokrmov, na dekoráciu alebo iba tak obyčajne: napr. na chlieb s maslom.

RP

Na zdravotnom stredisku pribudla nová ambulancia i defibrilátor

Mnohí z vás si ešte pamätajú na pána doktora Rovdera. Ambulanciu, v ktorej slúžil však jeho nástupcovia nedokázali udržať, a tak bola dlhé roky prázdna. Koncom minulého roka sme sa na základe dohody s Banskobystrickým samosprávnym krajom pustili do rekonštrukcie priestorov tejto ambulancie. Všetky práce s výnimkou elektroinštalácií sme realizovali prostredníctvom vlastných zamestnancov a od začiatku januára v ambulancii pôsobí nová lekárnica, pani doktorka Vladimíra Lang. Kraj ambulanciu aj prevádzkuje. Naše zdravotné stredisko je teda opäť plne obsadené a okrem dvoch lekárov pre dospelých tu naďalej pracuje aj zubná ambulancia a detská lekárnica.

Opravu by si zaslúžila aj celá budova zdravotného strediska. V tomto smere však rátame s možnosťou jeho modernizácie a prestavby na Centrum integrovanej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, kde by okrem spomenutých ambulancií vznikol aj denný stacionár s kapacitou 20 klientov a denné centrum pre seniorov. V rámci nového programového obdobia by sa nám malo podariť získať na jeho realizáciu nenávratný finančný príspevok z tzv. integrovaných územných stratégií. Na projekt máme už vydané právoplatné stavebné povolenie, čakáme na vyhlásenie výzvy.

Ďalšou dobrou správou je dar, ktorý sme získali na základe odporúčenia

Ordinačné hodiny

Deň	Ambulancia	Obedňajšia prestávka
Pondelok	7:00 – 15:00	12:00 – 12:30
Utorok	7:00 – 15:00	12:00 – 12:30
Streda	7:00 – 16:00	12:00 – 12:30
Štvrtok	7:00 – 15:00	12:00 – 12:30
Piatok	7:00 – 14:00	12:00 – 12:30

Ambulancia všeobecného lekára pre dospelých

Lekár: **MUDr. Vladimíra Lang**

Tel.: **+421 940 635 389**

Sestra: **Bc. Kristína Sabacká**

E-mail: **vld.halic@ambulanciebbbsk.sk**

nášho občana pána Ericha Barcaja, za čo mu aj touto cestou chcem poďakovať. Na základe jeho odporúčenia nás s ponukou spolupráce a následnej možnosti rozšírenia technického vybavenia nášho dobrovoľného hasičského zboru o automatický externý defibrilátor AED oslovili zo záchranej linky 155. Automatický externý defibrilátor AED je prenosný prístroj určený pre laické, ale aj odborné poskytovanie prvej pomoci pri náhlom zastavení krvného obehu a pri jeho včasnom použití môže mať rozhodujúci vplyv na záchranu ľudského života. Tento defibrilátor nám bol poskytnutý bezplatne formou daru. Obchodná sieť Kaufland nám k defibrilátoru venoval ochrannú fasádu skrinku, v ktorej je defibrilátor umiestnený.

V prípade potreby zásahu budú z operačného strediska núdzovej linky kontaktovaní naši zaškolení hasiči, ktorí budú takto schopní operatívne poskytnúť prvú pomoc ešte pred príchodom záchranárov.

Defibrilátor je umiestnený na fasáde zdravotného strediska, chránený obecným kamerovým systémom. Zaradili sme sa tak medzi stále rastúci počet obcí, kde takéto zariadenie môže zachraňovať životy.

Prvej svetovej vojne bola venovaná samostatná časť v knihe HALIČ cesta časom, ktorá bola výsledkom bádania v archívoch. Haličanom padlým v tomto konflikte bol 6. novembra 1927 odhalený pamätník v parku na námestí. Je na ňom uvedených 34 mien Haličanov, ktorí obetovali svoje životy za nás všetkých, aby sme sa my mali lepšie. Už viac ako štyri roky sme sa spolu s MUDr. M. Somorom zaoberali myšlienkou o tom ako ísť po trase, kde bojovali aj viacerí vojaci z okolia Haliče a velil im Haličan Bertalan Gööz. Tento v bojoch veľkej bitky pri Kobaride na rieke Soča (pred tým sa volala Isonzo) padol. Zachovala sa časť jeho denníka o ceste na front. Vďaka dlhoročnému priateľovi MUDr. Somoru pána Boruta Klanjščeka (bývalý riaditeľ banky na penzii) sa podarilo nájsť miesto, kde je Bertalan pochovaný.

Naša cesta po stopách vojakov z okolia Haliče začala v mestečku Tolmin, kam sme prišli po zhruba deväťhodinovej ceste cez Bratislavu, Rakúsko a okrajovú časť Talianska. Vďaka nášmu hostiteľovi Borutovi sme mohli navštíviť viaceré významné miesta spojené s bojmi, ktorých sa zúčastnili aj Haličania. Začali sme v Tolminskom múzeu, kde nás pani riaditeľka Damjana Fortunat Černilogar

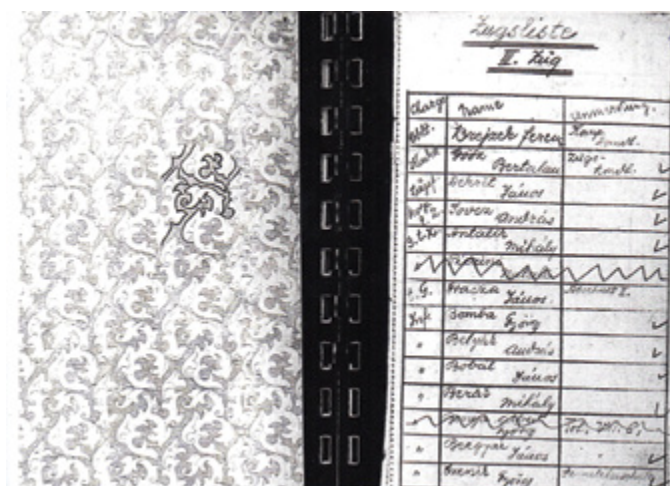

osobne sprevádzala. Bolo s ňou o čom diskutovať, ako aj pýtať sa na rôzne otázky. Potom sme sa presunuli na prehliadku nemeckej kostnice pri Soči, kde nás sprevádzala pani Dária Pirih. V monumentálnom objekte je pochovaných viac ako 1000 nemeckých vojakov padlých v bojoch pri rieke Soča. Odtiaľ sme sa presunuli z asi 400 m. n. m. do výšky cca 1100 m. n. m., kde sa nachádza kostol svätého Ducha na Javorci. Prístup je sem možný aj autom, avšak len s povolením a po veľmi úzkej ceste vybudovanej vojakmi na strmých bralách. Ďalšia možnosť prístupu je len pešo z krásneho tolminského kaňonu. Škoda len, že v ten deň bolo zlé počasie, ktoré nám prekazilo výhľad na končiare Julských Álp. Pri kostole nás už ča-

kal sprievodca pán Rok Cuder, ktorý túto funkciu robí veľa rokov. Ako sme sa od neho dozvedeli, stavbu tohto kostola iniciovali aj komplet celú previedli samotní vojaci. So stavbou začali 1. marca 1916 a už 1. novembra 1916 v ňom bola slávnostná omša. Zaujímavé je, že stavba kostola spojila vojakov rôznych vierovyznaní vrátane

židovského a moslimského vierovyznania. V súčasnosti ide naozaj o nádherné zrekonštruovaný drevený kostol. V jeho interiéri sú na dubových doskách napísané mená 2564 padlých vojakov, ktorí na sočskom fronte padli od začiatku vojny do postavenia kostola. Veľmi silný zážitok ako aj pokora ide z tohto miesta, čo vytvorili ruky ľudí pre tých, čo museli nezmyselne padnúť vo veľkej vojne.

Po neskoršom obede v Zatolmine sme navštívili aj cintorín rakúsko-uhorských padlých Loče v Tolmine, kde sa nachádza aj pamätník pre padlých slovenských vojakov. Celkovo je na tomto cintoríne pochovaných cca 3300 vojakov. Čo nás príjemne osviežilo, že na pamätníku sú nápisy aj v slovenčine. Ako sme dostali informáciu, tak veľkú zásluhu na tom má aj vtedajšia veľvyslankyňa Slovenska v Slovinsku pani Oravcová. Podobne

ako my, v roku 2010 tieto miesta, kde sú pochovaní slovenskí vojaci, navštívil aj prezident I. Gašparovič. V závere dňa sme sa vybrali aj na miesto posledného odpočinku Bertalana (Bartolomej) Gööza (27. 9. 1896, Halič – 30. 8. 1917, Slovinsko)¹. Keď sme tam prichádzali ku kostolu a cintorínu pri ňom v Čepovane, akoby nás samotný Bertalan vítal zvonením zvonov z veže kostola. Tu sme sa pri pamätníku padlých vojakov pomodlili a MUDr. Martin Somora dal ku hrobu kahanec za svojho príbuzného, ako aj za ostatných padlých hrdinov z okolia našej Haliče. Večer sme sa už za tmy vrátili k nášmu hostiteľovi do Tolminu. Po večeri sme si potom do neskorých nočných hodín prezerali u pána Boruta historické fotografie z 1. svetovej vojny a venoval nám aj viaceré exponáty z bojov pre naše múzeum.

¹ Bertí Gööz bol poručík c. k. pešieho pluku 25, nositeľ bronzového odznaku za hrdinstvo a Karolovho kríža.

Aj v piatok 24. februára nás od rána čakal bohatý program. Išli sme do mesta Kobarid, ktoré ako sme sa dozvedeli má cca 2800 obyvateľov. Navštívili sme tu miestne múzeum, kde nás privítal riaditeľ Martin Šolar ako aj šéfka Nadácie Cesta mieru v Posočí pani Maša Klavara. Bolo veľmi inšpiratívne vidieť, ako sa im za tridsať rokov podarilo nielen zozbierať informácie a exponáty z bojov 1. svetovej vojny na sošskom fronte, ale že na tejto svojej histórii a prírodnom bohatstve dokázali postaviť naozaj atraktívny produkt cestovného ruchu. Samotné múzeum navštívi ročne viac ako 60 tisíc návštevníkov z celého sveta. Aj vďaka tomu si prevádzku financujú takmer výlučne z vlastných príjmov. V priestoroch Nadácie Cesta mieru sme sa dozvedeli od ich historika Miha Vršiča, že majú už veľmi kvalitne spracovaných až 21 tisíc vojakov čo padli tu v tejto vojne.

Neskôr po rozlúčke v múzeu ako aj nadácii sme sa presunuli v Kobaride ku kostnici talianskych vojakov pri kostole svätého Antona. Je tu pochovaných 7200 talianskych vojakov. Obyvatelia Kobaridu pripravovali na Benitta Mussoliniho atentát, ktorý sa mal uskutočniť práve pri jeho návšteve na posviacke kostnice v roku 1938, no atentát nebol úspešný.

Mali sme ešte v pláne ísť navštíviť iné miesta, ale vzhľadom na zlé počasie (začalo silno pršať) sme od toho upustili. Po spoloč-

nom obede s Borutom sme sa pustili na cestu domov. V neskorých nočných hodinách síce unavení, ale plní nových zážitkov ako aj nových nezabudnuteľných informácií sme došli domov do Haliče.

Pre ilustráciu tu uvádzame aj scan zo zápisníka z vojny, ktorý si písal Bertí Gööz s menami jeho spolubojovníkov z 25. pešieho pluku. Všetko by to mali byť chlapci z okolia Haliče a Lučenca.

Ing. Ján Hikker

№	Ime	Prezime	№	Ime	Prezime
1	Čopčič	Božidar	11	Korpič	Karol
2	Čopčič	Božidar	12	Korpič	Karol
3	Čopčič	Božidar	13	Korpič	Karol
4	Čopčič	Božidar	14	Korpič	Karol
5	Čopčič	Božidar	15	Korpič	Karol
6	Čopčič	Božidar	16	Korpič	Karol
7	Čopčič	Božidar	17	Korpič	Karol
8	Čopčič	Božidar	18	Korpič	Karol
9	Čopčič	Božidar	19	Korpič	Karol
10	Čopčič	Božidar	20	Korpič	Karol
11	Čopčič	Božidar	21	Korpič	Karol
12	Čopčič	Božidar	22	Korpič	Karol
13	Čopčič	Božidar	23	Korpič	Karol
14	Čopčič	Božidar	24	Korpič	Karol
15	Čopčič	Božidar	25	Korpič	Karol

455	-10	445	100	545	-20	525
Stad des Anger						
2. Officer						
5. Charge						
54. Infanterie						

K najvýznamnejším obdobiam histórie Haliče patria roky 1883 – 1922, keď sa stala sídlom jedného zo 7 okresov Novohradskej župy a zabezpečovala štátnu správu na území 40 obcí. Počtom obcí sa zaradila v župe na 3. – 4. miesto spolu s Ďarmotským okresom. O jednu až dve obce viac mali len Fiľakovský okres (42) a Lučenský okres (41). Počtom obyvateľov však išlo o najmenší okres, aj keď rástol. Dosahoval ledva jednu tretinu Ďarmotského alebo Lučenského okresu. Dôvodom bolo najmä nemestské a rozptýlené lazničné osídlenie v hornatom kraji Ostrôžok so značným výškovým prevýšením – 770,4 m vo vzdialenosti vzdušnou čiarou 31 km medzi Ďurovím vrchom na severe (933,5 m n. m.) a brehom potoka Tisovník (163,1 m n. m.) pod Dolnou Strehovou na hranici okresu pred vtokom do Iplá. Symbolický vrch Haličského okresu – Lysec v pohorí Ostrôžky pritom dosahoval len 716 m n. m. (poznámka: Javorie 1043,7 m n. m. blízko Ďurovského vrchu sa už nachádzalo za hranicou okresu).

V kategorizácii obcí v Haličskom okrese prevažovali malé dediny. Jedinú väčšiu dedinu predstavoval Divín a neskôr aj Halič, ktorú prekategORIZovali uhorské štátne orgány zo stredného mestečka dokonca na malú dedinu.

Národnostné zloženie obyvateľstva Haličského okresu bolo nasledovné:

Slováci 19 527, Maďari 1177, Nemci 71, Valasi (Oláh) 8, Česi 182 a ostatní. V Haliči a v dedinách sa používala prevažne reč slovenská a nemecká (aj vyučovacia až

do obdobia nástupu maďarizácie); maďarská najbližšie vo Veľkej nad Iplom.

Nábožensky sa obyvateľstvo členilo na 12 417 evanjelikov, 8 309 katolíkov, 204 židov, 29 reformovaných, 3 gréckokatolíkov a 5 ostatných. Ďalej uvádzame niekoľko faktografických údajov o Haliči a Haličskom okrese začlenenom do Novohradskej župy.

Haličský okres zahŕňal 40 obcí s ich územiami:

1. Ábelová
2. Brusník
3. Budiná
4. Červeňany
5. Divín (väčšia obec)
6. Dolná a Horná Bzová
7. Dolná Strehová
8. Dolný Tisovník
9. Gregorova Vieska
10. Halič (okresné mesto)
11. Horná Strehová
12. Horný Tisovník
13. Chrtány
14. Lehôtka
15. Lentvora
16. Ľuboreč
17. Ľuboriečka
18. Lupoč
19. Madačka
20. Mašková
21. Nedelište
22. Píla
23. Podkriváň
24. Podrečany
25. Polichno
26. Praha
27. Pravica
28. Príboj
29. Ružiná
30. Senné
31. Slovenské Kľačany
32. Stará Halič
33. Stará Huta
34. Suché Brezovo
35. Šul'a
36. Tomášovce
37. Tuhár
38. Veľký Lom
39. Vieska
40. Závada

Podľa Haliče boli pomenované 4 susedné tzv. haličské dediny:

1. Gácsliget / Gácslehota / Gács Lehota / Lehôtka s osadou – mlynom Lige-timalom
2. Gácslápos / Lupocs / Lupoč s poľovníckou samotou Florinvadásszlak
3. Gácsprága / Prága / Praha
4. Gácsfalva / Stará Halič, predtým len jedna Halič (Welká Halič)

Novohradská župa (Nógrád vármegye) so sídlom v Balassagyarmat sa členila na 7-8 okresov:

1. Ďarmotský okres (Balassagyarmati járás) – sídlo Balassagyarmat 40 obcí, 63 268,2385 ha, 37 070 obyv., 60878 budov
2. Lučenský okres (Losonci járás) – sídlo Lučenec 41 obcí, 62 622,5679 ha, 29 458 obyv., 4797 budov
3. Fiľakovský okres (Füleki járás) – sídlo Salgótarján (predtým Fiľakovo) 42 obcí, 61 789,2961 ha, 51 920 obyv., 6724 budov
4. Sirácký okres (Szirák járás) – sídlo Szirák 32 obcí, 59 070, 4836 ha, 32 844 obyv., 5369 budov
5. Sečiansky okres (Szécsényi járás) – sídlo Szécsény 35 obcí, 54 115, 4836 ha, 29 752 obyv., 5543 budov
6. Haličský okres (Gácsi járás) – sídlo Halič 40 obcí, 54 106,8517 ha, 20 965 obyv. – nárast na 21 204, 3527 budov
7. Novohradský okres (Nógrádi járás) – sídlo Rétság 32 obcí, 53 895,0809 ha, 27 558 obyv., 5203 budov
8. od roku 1916 obnovený Modrokamenský okres (Kékkői járás)

Novohradská župa s 262 obcami sa delila na:

- a) Veľký Novohrad (okresy Lučenec, Fiľakovo, Halič, Szécsény a časť Balassagyarmat) – Severný Novohrad (Nagy Nógrád / Északi Nógrád) už v roku 1210;
- b) Malý Novohrad (okresy Nógrád, Szirák, časť Balassagyarmat) – Južný Novohrad (Kis Nógrád / Déli Nógrád).

V roku 1910 mala Novohradská župa rozlohu 718 055 kat. holdov = 413 214,80252 ha = 4 132,1480 km² (v roku 1872 sa však uvádza 4 355 km² ? – mínusový rozdiel cca 22 285 ha) a počet obyv. 239 097. Podľa nariadenia č.194/1872 v rámci reorganizácie bolo do 6 okresov začlenených 267 sídiel. V roku 1881 Novohradská župa zahŕňala v 6 okresoch až 276 obcí, v roku 1884 v 7 okresoch (aj Haličskom) 274 obcí, v roku 1901 v 7 okresoch (aj Haličskom) 266 obcí, v roku 1916 v 8 okresoch (aj Haličskom) 258 obcí; Haličský okres zanikol v roku 1918 / reálne až v roku 1922.

Vývoj sídelného útvaru Halič a Haličského okresu:

- pred 1872 stredné mesto (civitas)
- 1872-1918 malá dedina
- 1918-1938 dedina (názov Halič)
- 1938-1940 malá dedina (2.11.1938 - 20.1.1945 názov Gács; Stará Halič bez zmeny, ale v okrese Lovinobaňa)
- 1940-1945 veľká dedina
- po 1945 dedina (od 20.1.1945 dodnes ustálené názvy Halič a Stará Halič)

Začlenenie:

- pôvodne v rámci Comitatus Neogradiensis (prvá mapa vo Viedni z roku 1684) do Processus Lossonciensis
- 1773 zo 4 okresov do okresu Lučenec (+Filakovo, M. Kameň, Sečany)
- počas provizória 1851 – 1850 až do 1860 asi prvý raz Haličský okres
- 1860-1883 zo 6 okresov do okresu Lučenec (Lučenský okres)
- 1883-1916 zo 7 okresov okres Halič (Haličský okres / Gácsi járás)
- 1916 – 1922 z 8 okresov okres Halič / Haličský okres
- 1922 - 1938 do Lučenskej župy nahradenej okresom Lučenec
- 2.11.1938 – 1945 do Lučenského okresu (Losonci járás)

Volebný okrskok:

1872 – 1918 Gács*
 1918 – 1938 Halič
 1938 – 1940 Opatová (Losoncapátfalva)
 1940-1945 Gács

*V roku 1892 Ľuboreč, Di-

vín, Dolná Strehová, Lovinobaňa a paradoxne aj Veľký Tisovník požiadali o preloženie sídla volebného okrsku do Lučenca, ale neuspeli. Naopak k Haliči inklinovali slovenské obce: Točnica, Uderiná, Dobroč, Kotmanová a Mýtna.

Územná správa

a exekutíva:

Zasadnutia župného zastupiteľstva sa uskutočňovali:

- 14.-16. storočie - spočiatku v Balassagyarmat, následne na hradoch Salgó a Filakovo
- 1554 - 1750 vo Zvolene, Szécsény, Lučenci a Haliči
- 1750 – 1790 v Szügy / Súdice
- od 1790 v novom župnom dome v Balassagyarmat.

Regionálny vývoj:

- po plienení Mongolov 1241-1242 Novohrad spustol, v 14. storočí ostalo len asi 290 obývaných sídiel v 15. storočí s nárastom na 370; palatín Dionýz Tomanaj, majiteľ Lučeneckého panstva so sídlom na

Haličskom hrade, padol v prehranej bitke proti Mongolom pri Mohi (asi 130 km od Haliče na brehu rieky Slaná);

- rozširovaním Osmanskej ríše územno-správnymi jednotkami v Novohrade sa stali sandžaky/kraje (Novohradský od 1544, Sečanský od 1552 a Filakovský od roku 1554), rozdelené na nahije/okresy (Halič patrila do Sečanského sandžaku a v roku 1573 obsadený Divín začlenili do Filakovského sandžaku);
- počas tureckej anexie v roku 1647 počet hradov klesol na 7 a sídiel z 370 na 213 (o 157); jedna tretina zanikla, resp. ostala neobývaná; podzámocká časť spoločnej Haliče bola vyplienená; v rokoch 1663-1685 južná časť Novohradu ostala turecká – po oslobodení ju osídlili najmä Slováci a Nemci;
- 1773 – 1808 sídlo Veľká Halič (civitas Gatz + praedium Gatzfalva aj s osadami - pagus) – predtým v roku 1688 oppido subarcensis: **237 domov** (Gatzfalva 56, Gatz 181) porovnanie: Lučenec 345, **346 rodín** (Gatzfalva 89, Gatz 257) Lučenec 571, **1691 obyvateľov** (Gatzfalva 445, Gatz 1146) Lučenec 2711, **1367 katolíkov** (Gatzfalva 392, Gatz 975). Pre porovnanie oppidum Divín/Divény: 126 domov, 186 rodín, 891 obyvateľov, z toho 856 katolíkov, národnosť slovenská vrátane osád Háj a Tomanová (v Haličskej Lehote/Lehôtke/Gácslehota 38 – 62 – 361 Slováci; v Trhanovej/Divény Oroszi/ Podkriváni 63 – 93 – 536 – kat. zo Bzovej a 8 lazov 557).

Počet obyvateľov Haliče (demografický vývoj):

1785 - 1194 obyv.
 1818 - 1235 obyv.
 1862 - 1211 /1692 obyv.
 1880 - 1256 obyv.
 1890 - 1294 obyv.
 1900 - 1141 obyv.
 1910 - 1251 obyv.
 1921 - 1201 obyv.
 1938 - 1440 obyv.
 1970 – 1531 obyv.
 2021 – 1661 obyv.

Hlavné zákony:

XLII/1870 tc. o ustanovení 6 okresov (Balassagyarmat, Filakovo, Lučenec, Nógrád, Szécsény, Szirák v podstate ustanovené v roku 1860).

XVIII/1871 tc. - prvý zákon o obciach (rozlíšil malé obce/dediny, veľké obce/dediny a mestá so samosprávami).

XXIII/1886 tc. - druhý zákon o obciach (Filakovo, Szécsény a Szirák stratili postavenie stredného mesta a zaradili ich medzi veľké obce).

XXXIII/1921 tc. o potvrdení trianonského mieru došlo k presunu 124 obcí postihnutých Maďarskou republikou rád z Novohradskej župy do ČSR (z Haličského okresu 27, z Ďarmotského 8, z Modrokamenského 29, z Lučeneckého 48, zo Salgótarjanskeho / Filakovského 5, zo Sečianskeho 7, zo Siráckeho 0); všetky už v podstate prešli od júna 1919 do 24.8.1919.

XXXIV/1938 – nariadeniami 95 351/1938 sz. A 9330/1938 ME bolo po Viedenskej arbitráži od 22.12.1938 do oslobodenia v roku 1945 43 novohradských obcí ČSR začlenených (vrátane Haliče) do Maďarského kráľovstva – do Nógrád vármegye (Stará Halič ostala v ČSR v okrese Lovinobaňa); nariadením INK 526/1945 ME bola demograficky, urbanisticky a sociálno-ekonomicky zdemografická Halič navrátená Československu.

*RNDr. Jozef Klinda
 Envirokabinet Halič a HVS
 Galch, 25.3.2023*

Pirátsky karneval v ŠKD

V školskom klube detí bol karneval. Do tanca nám veselá hudba zahrala. Prezlečení za pirátov aj pirátky, tento deň nám v ŠKD bol veru príkrátky. Veselým karnevalom s pirátskou tematikou sme v piatok 20. Januára odštartovali fašiangové obdobie.

Z rozprávky do rozprávky

Štvrtý ročník školskej tematickej zábavy sa niesol s podtitulom „Z rozprávky do rozprávky“. Jedáleň školy sa premenila na hradnú sálu, ktorá privítala množstvo rozprávkových bytostí.

Naši malí zajačikovia

Chceme sa vám predstaviť aj my najmenší z MŠ - 0.trieda „zajačikovia,“. Minulý týždeň, keď bol upršaný deň, tak sme si urobili s pani učiteľkami exkurziu u pána údržbára a v posilňovni.

Krásne výsledky našich žiakov v súťaži Hviezdoslavov Kubín

Dňa 23.2. sa konalo školské kolo literárnej súťaže Hviezdoslavov Kubín. Súťažilo sa v 3 kategóriách. Do okresného kola postúpili a veľmi úspešne nás reprezentovali žiaci: Vivien Nátonová, Timea Hanusková, Richard Lukáč, Nela Orlaiová a Viktória Nátonová.

Pripomenuli sme si oslobodenie našej obce

23. január je pre našu obec veľmi významným dátumom. V roku 1945 to bol totiž deň, kedy v obci prebehli posledné oslobodzovacie boje druhej svetovej vojny a Halič bola definitívne oslobodená. Pamiatku tých, ktorí v bojoch padli sme si uctili pietnym aktom pri pamätníku postavenom pri solňom úrade spolu s vedením obce.

Lyžovačka a sánkovačka na Kokave

Aj tento rok sme zorganizovali lyžovačku a sánkovačku s našimi žiakmi na Kokave. Využili sme slnečné zimné počasie a perfektne sme si zalyžovali. Nelyžiarci vybrali svoje sánky, boby, lopáre a tiež si užili zasneženú zjazdovku.

Korčuliarsky výcvik

Tento školský rok sa na našej škole uskutočnil korčuliarsky výcvik. Kurz bol rozdelený na 4 časti. Je veľmi potešujúce, že každý jeden účastník spravil od prvého dňa výrazný pokrok vo svojich zručnostiach na ľade. Za organizáciu a vedenie tohto výcviku ďakujeme pánovi učiteľovi Lipianskemu a už teraz sa tešíme na budúci rok, kedy si to celé s radosťou zopakujeme.

V Haliči sme plesali

Tentokrát pod taktovkou miestnych turistov z KST Sokol' Halič sa veľká sála kultúrneho domu zmenila na plesovú sieň. Výborné jedlo, chutné víno a najmä skvelá zábava na tanečnom parkete. To všetko sme si spoločne užili po viacročnej plesovej

pauze spôsobenej pandémie.

Turisti sa príprav a organizácie plesu zhostili naozaj zodpovedne. V spolupráci so zamestnancami obce pripravili pre hostí z Haliče i okolia vydarený ples. Moderátorsky ples sprevádzal Radovan Kondrlík, do tanca hrala a svoju pre-

miéru výborne zvládla novovytvorená hudobná skupina z Maškovej. Program plesu otvorili a spestrili vystúpenia žiakov našej školy a umeleckej školy, ako aj tanečné vstupy Folklórneho súboru Ipeľ.

Tanečný parket sa zaplnil pri každom tanečnom kole. Pripravená bola aj naozaj bohatá tombola a v kombinácii s bohatou ponukou jedál a nápojov sme mohli opäť na chvíľu zabudnúť na starosti všedných dní. Kvôli referendu sa ples síce musel skončiť ešte pred východom slnka, ale zábavu si hostia napriek tomu užili a veríme, že odchádzali spokojní.

- Fašiangy sa opäť niesli v znamení zabíjačkových špecialít, sprievodu masiek a fašiangovej zábavy s pochovávaním basy

ČO S POUŽITÝMI OLEJMI A TUKMI Z KUCHYNE?

Aj použitý jedlý olej môže dostať druhú šancu na využitie. Zjednodušujeme pre Vás možnosti jeho odovzdania. Stačí ho vyložiť v plastovej fľaši vedľa nádoby s kuchynským odpadom pri pondelkovom zbere.

Olej musí byť v uzavretej plastovej fľaši, aby nedochádzalo k nechcenému znečisteniu priestranstiev.

Mimo pravidelných pondelkových zberov, môžete tiež využiť žltú označenú nádobu umiestnenú pri garáži zdravotného strediska.

AKÝ TYP OLEJOV A TUKOV SA ZBIERA?

- použité jedlé oleje a tuky z domácností, ktoré zostávajú ako odpad po príprave jedál,
- na zber sú vhodné všetky typy rastlinných olejov (repkový, slnečnicový, olivový a pod.) a živočíšnych tukov (maslo, masť, výpek),
- oleje musia byť zbavené tuhých nečistôt – zvyškov jedál, preto je vhodné ich precediť cez sitko,
- do zbernej nádoby môžete dať precedené oleje a tuky z akéhokoľvek jedla, napríklad oleje zo šalátov, olej z konzervovaných potravín, pevné tuky ako maslo a masť, olej z vyprážania a fritovania, atď.

Ako nás zasiahli ceny energií

Ceny elektriny sme mali zazmluvnené do konca roka 2022. Oproti minulému roku predstavuje nárast zálohových platieb za jednotlivé odberné miesta 3,5 - 4 násobok. Napríklad za dodávku elektriny na verejné osvetlenie sme v roku 2022 zaplatili 5171,17€. V roku 2023 to bude 18.380€. Len na verejné osvetlenie preto musíme nájsť dodatočných viac ako 13 tisíc eur. Našťastie svietime úspornými led svietidlami. Pokiaľ by sme výmenu v roku 2020 nezrealizovali, náklady na verejné osvetlenie by sme mali až 54 tisíc eur.

Rovnako na ostatných miestach je nárast nákladov podobný. Celkovo sme za elektrinu v roku 2022 zaplatili 9650 eur, tento rok by to malo byť až takmer 31 tisíc eur. Peniaze navyše neprichádzajú, bude to mať preto vplyv na plnenie iných úloh, na ktoré ste boli zvyknutí. To bol aj dôvod, prečo sme pristúpili k zvýšeniu niektorých miestnych daní a poplatkov, nakoľko platby štátu na zvýšené náklady zďaleka nestačia.

Nárast cien energií je aj pre nás mimoriadne ťaživý, napriek tomu sme nepristúpili k vypínaniu osvetlenia, nakoľko je to z pohľadu verejného poriadku a bezpečnosti veľmi dôležité. Pri kúrení je situácia trochu lepšia, nakoľko máme cenu plynu zazmluvnenú od minuloročného marca ešte na dva roky. Na elektrinu sme si už uplatnili dotáciu za mesiac január, táto však pokrýva len zhruba tretinu zo zvýšených nákladov.

Darovaný defibrilátor nájdete pri vstupe k ambulanciám na zdravotnom stredisku

- ▶ Na detskom karnevale sa okrem detí v maskách odreagovali aj rodičia.

Ako sme pripravení na jarnú časť ročníka 2022/23

Od roku 2019 sa zhruba tento výbor TJ Slovan Halič stretáva pravidelne a to v utorok každý týždeň a keď je treba, tak aj mimoriadne máva svoje zasadnutia. Za ten čas tj. za tieto zhruba štyri roky sa veľa toho riešilo, vyriešilo, ale je aj v riešení. Niekedy na začiatku boli aj slabšie obdobia kedy sme aj výsledkovo hlavne u mužov obsadzovali posledné priečky tabuľky v majstrovskej súťaži. Aj niektorí členovia výboru boli nespokojní a ako sa povie mali vtedy zajačie úmysly. Veríme, že už tie časy nám sa minuli a nastúpili sme novú cestu, progresívnejšiu a hlavne čo sa podarilo, že sme omladili ako aj posilnili náš kolektív. Myslí sa tým mužstvo mužov, dorastu ako aj ostatných mládežníckych mužstiev. Veď v rámci regiónu máme v súťažiach tieto mládežnícke mužstvá: U 09, U 10, U 11, U 15 žiaci a U 19 dorast. Pri týchto mužstvách pracujú kvalifikovaní tréneri. O týchto sa verím, že zmienka naši mládežníckí tréneri.

Ale poďme od začiatku. Výbor TJ počas roku 2022 zasadal 39 krát a v roku 2023 doteraz už 5 krát. Áno riešili sa najprv veci, ktoré nás v tom danom týždni zťažovali, napr. počas súťaži dotiahnuť na majstrovských zápasoch ako mužstvá vycestujú, ďalej ako

sme pripravení na domáce zápasy, čo všetko nám ešte ku nedeľnému prípadne sobotnému zápasu chýba, atď. Cez týždeň sa toho veľa udeje. Cez OcÚ máme od roku 2022 zabezpečeného hospodára TJ, ktorý zase pripravuje ihrisko, kosenie trávy na ňom, lajnovanie ako aj pripravovanie ihriska na zápasy, dresy pre mužstvá, pranie dresov a je toho viac čo on zabezpečuje. Je zamestnanec obce a je riadený starostom Haliče. Výbor TJ počas tohto roku v spolupráci s realizačným tímom hlavne u mužov dotiahol viacero hostovaní hráčov ako aj niektorí naši hráči boli pustení na hostovanie. Tu je ešte treba dodať, že počas leta nám z výboru TJ odišli traja funkcionári a to T. Kurčík, M. Lukáč, P. Mikuš (osobné dôvody), ktorí svojou prácou veľa rokov prispeli ku dobrej práci našej TJ. I keď veríme, že si títo traja aj bývalí naši futbalisti dali od funkcionárčenia pauzu, ale úplne neodišli a sľúbili, že budú nápomocní. Marcel Lukáč vedie našich

benjamincov (U9, U10, U11) spolu aj s Jankom Vyletelom a Kristiánom Fajčíkom. U žiakov U 15 nastala zmena trénerov a začal ich trénovať Jakubko Navrátil. Tu mu vypomáha Jaro Stanko. Tomáš Kurčík sľúbil zase, že časom sa vráti ku určitému mužstvu a bude tam silne nápomocný. Peter Mikuš zase sa dal na tréning brančárov a veríme, že bude nápomocný pri družstve dorastencov. Družstvo dorastu s trénerom P. Dudášom by potrebovalo posilnenie aj v hráčskom ako aj funkcionárskom kádri. Za týchto troch funkcionárov TJ sme v lete do výboru zvolili Jaroslava Bystrianskeho. Výbor pracuje v zložení: L. Póni (predseda TJ), J. Hikker (tajomník TJ) a členovia sú: J. Najpaver, J. Katrušík, M. Šterci Aláč a J. Bystriansky. Funkciu pokladníka TJ prevzal Alex Kička v spolupráci so svojou manželkou Viktóriou Kičkovou. Hlavnou úlohou pre výbor TJ ako aj v spolupráci s OcÚ teraz bude dotiahnuť krytú tribúnu v areáli TJ, na ktorú sme od SFZ BA dostali dotá-

ciu. Podľa všetkého by mala byť poriešená do budúcnosti, tj. august/2023. Potom je tu ešte jedna veľmi dôležitá vec, a to začať prebudovávať administratívnu budovu, lebo bez slušných šatní pre jednotlivé mužstvá nemôžeme pomýšľať na vyššie súťaže. Veríme, že v spolupráci s obcou nám aj toto vyjde. Dali sme si určité silné záväzky, ale veríme, že keď v roku 2024 budeme mať 105. výročie od založenia našej TJ, že nám vyjde možno aj postup mužov do vyššej súťaže, ako aj u mládežníckych mužstiev tiež, že pôjdeme za vyššími cieľmi.

Ako ste si už naši fanúšikovia dávnejšie všimli, tak u mužov našej TJ prišlo ku radikálnejším zmenám. Po turbulentných mesiacoch hlavne na konci roku 2021, kedy to s mužstvom mužov vyzeralo všelijako len nie dobre, sa v decembri 2021 urobila vzájomná dohoda s trénerom (vtedy ešte hráčom Olovár), a to Pajčim Matúškom. Vtedy sme ešte nevedeli, že do čoho ideme, ale dnes môžeme už konštatovať, že to bol veľmi dobrý ťah. Jarnú odvetnú časť sme ešte dohrávali ako sa dalo a súťažný ročník 2021/22 - 6. ligy ObFZ Lučenec sme skončili na 11. mieste, keď z 28 zápasov sme 7 vyhrali, 7 remizovali a 14 prehrali s 28 bodmi a skóre 42:71. Ale už počas jari si tréner začal

za spolu účinnosti výboru TJ stabilizovať káder mužstva a prerábať ho za pochodu na svoje predstavy. Prišlo viacero hráčov na hosťovanie, zvýšila sa tréningová morálka, atď. čo sa potom odzrkadlilo aj v jesennej časti novej majstrovskej súťaže ročníka 2022/23. Reorganizáciou sme sa presunuli do 7. ligy mužov ObFZ LC a tu sme po jeseni skončili na 7. mieste, keď sme odohrali 13 majstrovských zápasov. Z toho 5 sa vyhralo, 3 boli remízy a 5 zápasov sa prehralo, so skóre 36:22 a získalo sa 18 bodov. Môžeme to hodnotiť ako skok vpred. Veď sme skončili v jesennej časti na 7. mieste. Možno dva – tri zápasy mali skončiť lepšie pre TJ Slovan Halič, ale skončili ako skončili. Preto cez zimné obdobie sa urobili kroky či už vo výbore TJ ako aj v realizačnom tíme mužov a tiež aj v hráčskom kádri také aby sme napredovali a na jarnú odvetnú časť tejto súťaže aby sme boli pripravený čo najlepšie. Uvidíme či sme dobre rozhodli a či nás začiatok súťaže jarnej odvety zastihne dobre pripravených. Príprava mužov začala 10. januára, keď sa trénovalo 2 krát do týždňa a plus býval aj zápas v rámci zimného pohára. Odohrali sa tieto zápasy: Vidiná – Halič 3:2 (1:2); Ružiná – Halič 1:3 (1:1); Tomášovce – Halič 2:2 (0:0); Buzitka – Halič 2:3

(0:1) nedohraté. Naše mužstvo zišlo v 88 minúte z ihriska. Nakoniec rozhodnutie disciplinárky bolo 3:0 v prospech Buzitky. Vinica – Halič 8:0 (1:0), hralo sa v B. Ďarmotách, Maďarsko; Halič – Mýtina 8:3 3:1). Mal sa hrať ešte pripravák s Olovármí, ale súper odvolal zápas z dôvodu, že sa vtedy nevedeli zísť v dostatočnom počte hráčov. Futbalisti striedavo trénovali počas zimnej prípravy na škole Novomeského, v Aréne na výstavisku (kondičku pod trénerom Š. Horvátom) a neskôr aj v telocvični ZŠ s MŠ H. Ponickéj v Haliči. Neskôr, keď sa zlepšili poveternostné podmienky tak sa trénovalo v areáli TJ Slovan Halič. Uvidíme ako nás preveria jarné zápasy.

Súpiska mužov je nasledovná. Brankári: Adrian Ľalík, Tibor Nagy, František Válek, Alexander Kička.

Hráči: Ján Borovec, Ján Melich (aj U 19), Zoltán Rorák, Marcel Ľalík, Vendelín Tóth, Marek Čipčala, Marek Fridrich, Tomáš Mojžiš, Ondrej Berky, Rudolf Becáni, Richard Olšiak, Erik Lavrík, Erik Rácz, Daniel Gracza, Denis Lipták, Igor Fertő, Patrik Kováč (aj U 19), Radim Babiak, Martin Kajtor, Pajči Matúška a iní.

Realizačný tím: tréner - Pavol Matúška, asistent trénera - Benjamín Rác, ved. mužstva - František Válek, zdravotník - Peter Pročko,

manažér ISSF – Alex Kička.

Odišli v zime na hosťovanie: Adam Bulík (Radzovce), Ľubomír Macko (Vidiná), Dominik Gálik (Ružiná), Dominik Koška (Mýtina), Tibor Mikuš, Jozef Dobrocký, Patrik Tryzna, Július Hámorník (Stará Halič).

Veríme, že aj naďalej bude dobrá spolupráca s obcou, ako aj že bude chuť naďalej pracovať ako doteraz všetkých zainteresovaných ľudí do haličského futbalu. Vieme, že nás čaká teraz minimálne na dva roky ťažšie obdobie z dôvodu financií, ale kde je chuť a záujem, tak tam sa objaví potom aj patričný výsledok. Veď, keď si to vezmeme v súčasnosti, tak týždenne sa tu na ihrisku vystrieda minimálne až 120 až 150 hráčov na tréningoch počas týždňa ako aj zainteresovaných ľudí okolo nášho futbalu. Tréningy všetkých mužstiev bývajú od pondelka až vrátane piatku. Preto Vy všetci, či už samotní tréneri, hráči, funkcionári, usporiadatelia, zdravotníci, vedúci mužstiev, rozhodcovia, manažéri, zainteresovaní rodičia, naši verní diváci, t.j. fanúšikovia, ako aj všetci čo fandíme haličskému futbalu veríme, že tá chuť aj naďalej zostane a že haličský futbal bude naďalej napredovať.

*Ing. J. Hikker
za výbor TJ Slovan
Halič.*

Rozpis zápasov 7. ligy ObFZ LC mužov na jar 2022/23

- 14. kolo Halič – Uhorské 6:3 (5:0) hralo sa 26. 3. 2023
- 15. kolo Divín – Halič hrá sa 1. 4. 2023 o 15, 30 hodine
- 16. kolo Halič – Santrio Láza hrá sa 9. 4. 2023 o 15,30 hodine
- 17. kolo Stará Halič – Halič hrá sa 15. 4. 2023 o 16,00 hodine
- 18. kolo Biskupice – Halič hrá sa 23. 4. 2023 o 16,00 hodine. Poznámka: v jeseni sa hral zápas u nás v Haliči.
- 19. kolo Ružiná – Halič hrá sa 29. 4. 2023 o 16,00 hodine
- 20. kolo Halič – Lovinobaňa hrá sa 7. 5. 2023 o 16,00 hodine
- 21. kolo Hrnčiarске Zalužany – Halič hrá sa 14. 5. 2023 o 16,00 hodine
- 22. kolo Halič – Vidiná hrá sa 21. 5. 2023 o 16,30 hodine
- 23. kolo Halič – Cinobaňa hrá sa 28. 5. 2023 o 16,30 hodine
- 24. kolo Podrečany – Halič hrá sa 4. 6. 2023 o 17,00 hodine
- 25. kolo Halič – Kokava n/R. hrá sa 11. 6. 2023 o 17,00 hodine
- 26. kolo Mýtina – Halič hrá sa 18. 6. 2023 o 17,30 hodine.

**STAŇTE SA AJ VY SPOLUTVORCAMI
HALIČSKÝCH ZVESTÍ. PRIHLÁSTE
SA DO REDAKČNEJ RADY A POMÔŽTE NÁM ICH ZLEPŠOVAŤ PO
OBSAHOVEJ STRÁNKE.
ĎALŠIE ČÍSLO VYJDE V AUGUSTE 2023.**

Tiráž:

Haličské zvesti - občasník občanov - vydáva Obecny úrad v Haliči zdarma - Povolené OkÚ v Lučenci č. OU MOMT - 01/93. Pripravuje redakčná rada odsúhlasená uznesením č. 70/2019 v zložení Mgr. Alexander Udvardy, Ing. Marcel Lukáč, Mgr. Kristián Fajčík, Renata Padúchová, Zuzana Svoreňová, Jozef Rekšák. Grafická úprava: Mgr. art. Peter Kollár, Tlač: EUROART

26. marca 2023 TJ Slovan Halič

14. kolo 7. ligy mužov ObFZ LC, čas 15:00

HALIČ – UHORSKÉ 6:3 (5:0) zápas však bol nakoniec kontumovaný v prospech Uhorského s výsledkom 0:3.

Góly za Halič: 2 – Z. Rorák, 2 – R. Becáni, 1 – D. Gracza, 1 – R. Olšiak.

- 136 divákov. Rozh.: P. Žiak – M. Melicher, A. Mózer. Delegát zápasu R. Forrai.
- HÚ: J. Katrušík, videotechnik: D. Dojčiar, hlásateľ – J. Hikker.
- Zostava Haliče: A. Ľalík (Br.), M. Kajtor, M. Fridrich, J. Borovec (K), O. Berky, D. Gracza, Z. Rorák,
- E. Lavrík, D. Lipták, R. Becáni, R. Olšiak.
- Striedali: M. Čipčala, P. Matúška, T. Mojžiš, R. Babiak, J. Melich, V. Tóth, M. Ľalík, F. Válek, A. Kička.
- Realizačný tím: tréner – P. Matúška, asistent trénera – B. Rác, manažér ISSF – A. Kička, zdravotník – P. Pročko, fyzioterapeut – F. Válek.

Na fotke sú:

Zadný rad zľava: František Válek, Pavol (Pajči) Matúška, Tibor Nagy (Br.), Marek Čipčala, Richard Olšiak, Zoltán Rorák, Ján Borovec (K), Marek Fridrich, Ján Melich, Benjamín Rác, Peter Pročko, Marcel Ľalík, Radim Babiak, Martin Kajtor.

Dolný rad zľava: Erik Rácz, Denis Lipták, Daniel Gracza, Rudolf Becáni, Ondrej Berky, Tomáš Mojžiš, Vendelín Tóth, Erik Lavrík, Adrián Ľalík (Br.).

Fotil: Alexander Kička.

Hasiči vedia vytvoriť aj ľadové kráľovstvo

Tohoročná zima bola z tých slabších. Silné nočné mrazy na začiatku februára však dali príležitosť na prípravu ľadovej plochy na multifunkčnom ihrisku. Po odhrnutí snehu a natiahnutí hadíc začala postupná tvorba ľadu. Prvý večer sa podarilo vytvoriť solídny základ a už na tretí deň sa dalo dobre korčuľovať. Naším dobrovoľným hasičom sa môžeme poďakovať za túto možnosť korčuľovania aj bez umelého chladenia. Veď to nebolo len o jednom večeri, ktorý tomu bolo potrebné obetovať. Každý večer po odchode korčuliarov nasledovalo zametanie a polievanie ľadu pri čoraz silnejších mrazoch, aby sa deti mohli ďalší deň na ľade opäť vyšantiť. Zábavu na ľade sme si spoločne užili aj na akcii Ľadové kráľovstvo 10. februára. Potom už však mrazy ustúpili a ľadová plocha rýchlo zmizla.

STOLNÝ TENIS

Tentokrát ako trojkraľový sa konal už 15. ročník stolnotenisového turnaja v telocvični našej základnej školy. Pod organizačnou taktovkou Milana Paľagu ml. si svoje stolnotenisové schopnosti zmerali všetky vekové kategórie. Hoci vyhrať nemôže každý, celý deň sa niesol vo výbornej nálade a vzájomnom povzbudzovaní.

LETNÝ TÁBOR *KST Sokol Halič*

oznamuje záujemcom o letný turistický tábor,
že tento rok tábor začína od 21. augusta do
25. augusta 2023. Predbežná cena za dieťa je 250 €

► Ani naši hokejisti začiatkom roka nezaháľali. Opäť sa im podarilo zorganizovať vydarený Turnaj o pohár starostu obce Halič 28. januára 2023 na zimnom štadióne v Lučenci, na ktorom obsadili pekné 2. miesto, víťaznú trofej ukoristili hokejisti Blue Stars. Tentokrát bola v rámci turnaja odovzdaná cena za rozvoj haličského hokeja Miroslavovi Ďurišovi. Hokejovú sezónu ukončili tradične obľúbeným podujatím na ľade pre deti 25. marca. Deti si vyskúšali svoje zručnosti s hokejkou, rýchlosť a obratnosť pri korčuľovaní. Každé zúčastnené dieťa si odnieslo medailu, diplom i sladkú odmenu.

VÍKEND
11.-12.

**AUGUST
2023**

Haličské SLÁVNOSTI

haličský jarmok a zábava

Podzámocké námestie

Alotrie Súkenníka

My nie sme
ako oni
aneb kto
som ja

My nie sme ako oni. My sa vám nebudeme odplácať za vaše krivdy. My vás nechceme prevychovávať a zatvárať, posilať do gulagov, vraždiť odporcov vašej ideológie.

Akí oni? Veď my sme budovali svetlejšie zajtrajšky. My sme zachovali svetový mier. Vy ste zničili našu vieru vo svetový blahobyť. My sme stavali lacné byty a pieklo rožky za haliere.

Tak, tak. Aj my, aj oni spomíname na minulosť. Na svoju mladosť. A k mladosti patrí láska. A aj spomienky na lásku, čo je znovu prežívanie lásky. Vrátením minulosť

v spomienkach však nevráti
mladosť.

My však vieme, že okupácia nie je bratská pomoc, že vojna nie je špeciálna vojenská operácia na záchranu poľúdeného národa.

My vieme, že mor je epidémia a nie výmysel západu sveta.

My vieme, že západniari kolonizovali Ameriku, Afriku a ďaleký východ. Rusko však kolonizovalo svojich susedov a svojich bratov Slovanov a nazvali to slovanská vzájomnosť.

Ved' tak to ma fungovať aj
naďalej, a basta, a bude mier!

Ale.

Kto som ja? Kde patrím?
Kto sme my? Kto sú oni? Aké
hodnoty mám obhajovať? Čo
nás rozdeľuje je, že my nie
sme ako oni.

Sloboda myslenia a možnosť aj slobodne žiť.

Ocitli sme sa v priestore sveta, kde už každý môže slobodne rozprávať a mnohí si vynucujú, že majú právo aj čokoľvek podľa svojho

prospechu konať. Vytvoril sa systém dojenia štátnych a európskych prostriedkov. Úradníci, ktorí nezapadli do tohto systému dojenia, boli čierne ovce a museli ísť z kola von.

Ale, veď svet je už tak rozdelený, že treba konať aj za trhnutím slobody a likvidáciou neprispôsobivých.

Áno, mor aj vojna sú najväčším zatrhnutím slobody.

Človečik však vo svojej namyslenosti a bohorovnosti si namýšľa, že on je všemohúci a neverí žiadnej autorite sveta, len sebe a svojim seberovným, ktorí pritakávajú jeho názoru. Hľadá, snorí aj po internete. len aby našiel hlások svojho videnia sveta, a takýchto zaradí medzi svojich a našich.

Svet bol, je a bude
vždy rozdelený v ľud-
skom videní.

Je to večné hľadanie dobra a zla podľa každého, v jeho spravodlivej možnosti pocho- penia.

Väčšinu ľudskej éry vládlo zlo, lebo je priebojnejšie, namyslenejšie a nemá morálne zábrany, ani si nedokáže povedať, že my nie sme ako oni. Ale si sľubuje, že my vám

ukážeme ako sa vládne, keď sa vrátíme. Ak ich niekto na chvíľu odstavi od moci. A aj v ilegalite sa dobre kujú pikle, tak ako sa za tmy najlepšie kradne.

Ale kto som ja? Kde patrím?

Veď to. Kde patrím, kto som a aké hodnoty zastávam. A je v mojej schopnosti, dať si túto otázku?

Lebo,aj Kristus hlásal dobro, lásku, pokoru a pokánie a ľudia ho za to ukrižovali.

Ale prečo sa dal ukrižovať,
keď bol všemohúci?

Ale bol aj vševediaci.

Teda vedel, že keď dal ľuďom myslieť rozum, ich povinnosťou je, aby sa naučili sami, ak si vybojujú slobodu, že si ju treba vážiť a chrániť. Tak, tak. Ľudia sa na počiatku sami rozhodli. Žiť zo stromu poznania dobra ale aj zla.

Podstatné pre budúcnosť sveta je dobro v človeku. Dobro je v každom človeku, len polovica ľudstva vlastný v sebe nadpolovičné zlo. Preto záleží na každom človekovi, či dokáže v sebe prebudiť dobro.

PS: Ďakujeme všetkým ľuďom za podporu našej bojovníčky Barbarky.

Jozef Rekšák